

**КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ ТА ФІЛОЛОГІЇ
ЛЬВІВСЬКА ГАЗЕТА «ДІЛО» ПРО ТВОРЧИЙ ДОРОБОК
В. АЛЕКСАНДРОВА**

Батраченко Л.Ф., *ст. викл.*

Газета «Діло» (1880-1939) займала загальнодемократичні позиції у висвітленні суспільно-політичного, культурно-мистецького життя Східної Галичини, Закарпаття, Східної України та країн зарубіжжя. Особливе місце на її сторінках відводилося художній літературі, оглядово-критичним статтям М. Возняка, М. Рудницького, І. Свенціцького та ін.

За нашими спостереженнями, більш ґрунтовного огляду життєвого і творчого шляху Володимира Александрова, харківського поета і діяча, краєзнавцю чи літературознавцю важко знайти. Василь Січовик у чотирьох номерах газети вперше послідовно знайомить шанувальників східноукраїнського письменства з постаттю діяча, відомого на той час не лише слобожанцям, а й іншим колам української творчої інтелігенції. Маємо підстави стверджувати, що газета опублікувала першу прижиттєву хронологічну розвідку, яка дає повне уявлення про Александрова як драматурга, поета, перекладача і впорядника альманаху «Складка».

Про сценічну долю оперет «За Немань іду» (1872) та «Не ходи, Грицю, на вечорниці» (1873) сказано: написані для сімейної сцени, вони полюбилися гостям і мали успіх у Харківському театрі, де ставились не раз і не два, а потім «оперети виставлялись в інших українських театрах».

В. Січовик наголошує на видавничих митарствах автора «Малоросійських співанок» (1880), які В. Александрову вдалося надрукувати, погодившись дати переклади поезій з «московської» мови в українсько-російському варіанті. Публікація відзначає особливо вдалий переклад поезій: «Луна» («Эхо») невідомого автора, і наводиться повний текст вірша українською мовою. Автор називає сім поезій «Ангел», «Сон», «Думка» (з Лермонтова), «Вечірній дзвін» (з Козлова), «Розбите серце» (з Льсвенштайна) та «Луна», «Веснянка» (з невідомих авторів), перекладені харківським ентузіастом, які відіграли неабияку роль у популяризації російської лірики українською мовою.

Особливе місце в творчості В. Александрова, за словами В. Січовика, займали переклади псалмів із Псалтиря. Знаючи, що

цензура не дозволить видання релігійних творів українською мовою, перекладач з єврейської мови називає свою роботу «Тихомовні співи на святі мотиви» (1883). «Праця над перекладами святих книжок, - пише В. Січовик, - належить до найулюбленіших його занять». Сам Александров писав «З давніх-давен у нас на Україні письменні люде кохалися у читанню святих книжок, а особливо св. Псалтиря і книги праведного Йова». Як не старався перекладач, однак не всі з 16 псалмів вдалося надрукувати.

У відділі рукописів бібліотеки імені В. Вернадського нами знайдено ненадруковані псалми «У чистий четвер», «Христос воскрес», «У святий великий піст на поклонах».

У газеті «Діло» В. Січовик знайомить читачів з оригінальними та перекладними творами В. Александрова – «Безталанна вдова», «Українська мелодія», «Співанка», «Вечірній дзвін». Зауважимо, за архівними даними, нам стало відомо, що подана в кінці публікації нібито ненадрукована поезія В. Александрова «Собака», належить іншому автору. Кому саме, нами поки що не з'ясовано.

В огляді творчого доробку харківського літератора автор робить несміливу спробу дати оцінку оригінальним і перекладним творам В. Александрова, відносячи його до романтичної школи. Кращим із творів публіцист називає «Безталанну вдову», «Чижикове весілля» та переклади «Українська мелодія», «Співанка», «Вечірній дзвін». Як бібліографічну рідкість розглядає автор альманах «Складка», виданий В. Александровим 1887 року. Можна лише здогадуватися, звідки В. Січовику відомі деталі трагічної історії, як трапилася з альманахом, що мало не загинув у крамниці харківського книготорговця Гусєва у березні 1887 року.

Важливість і значимість спроби В. Александрова дати своєму народу можливість читати святе письмо рідною мовою підкреслює і наш сучасник, фахівець видавничої справи М. Тимошик. За його твердженнями, В. Александров, будучи за чином генералом, а в душі залишався патріотом, який у віці 53 роки засів за вивчення старосєврейської мови, аби з оригінальних творів створити версію біблійної історії.